Rok II. Gniezno 15. Września 1890. Nr. 9.

POLECENIA

KSIĘGARSKIE I KUPIECKIE

dla Duchowieństwa archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, dyecezyi Chełmińskiej i Wrocławskiej.

„POLECENIA“ wychodzą 15. każdego miesiąca z przesyłką bezpłatną do wszystkich Księży powyższych dyecezyi.

Ogłoszenia należy przesyłać najpóźniej do 13. każdego miesiąca do ekspedycyi „POLECEŃ“ (księgarni J. B. Langiego) w Gnieźnie.

Cena wiersza jednołamowego 25 fen. Przy kilkorazowem powtórzeniu ogłoszenia udziela się odpowiedniego rabatu.

NOWOŚCI LITERACKIE.

— Żywot świętego Grzegorza Cudotwórcy przez **Ks. G. Augustynika.** Warszawa. (Nakład i druk Franciszka Czerwińskiego) 1890.

Nie jestto żadne nowe studyum patrologiczne albo hagiograficzne, ale tylko na popularnie opowiadanem tle życia ś. Biskupa z Neocezarei, podana obszerna nauka moralna dla młodzieży szkólnej. Stąd księża prefekci swoim uczniom, a zwłaszcza tym, którzy okazują powołanie do stanu kapłańskiego, będą mogli zalecić odczytanie tej zajmującej dla nich pracy. Z naszego jednak punktu sprawozdawczego uważamy za potrzebne wyrzec, że aż za wiele znajduje się tu morału, dlatego też takie miejsca, jak o olejku spływającym z głowy na brodę Aronową i aż na kraje odzienia jego (str. 25), jako nie w naszym guście, jak również de pretio meretrici soluto (str. 41) mogły być, bez szkody całości, opuszczone. Szkoda nadto, że w tem dobrem dziełku korrekta jest niedbała. (Przegląd katol. 1890. Nr. 35).

Ks. Fran. Jarn.

— Księga Joba, Treny Jeremiasza, Pieśni nad pieśniami i kaznodzieja Salomona, wierszem na język polski przetłómaczone przez **Ks. Kazim. Buczkowskiego,** prob. w Górze Ropczyckiej. W Tarnowie (nakładem autora) 1890.

Autor, znany już pochlebnie z miarowego tłómaczenia psalmów Dawidowych, wydanego przed kilku laty, wydał obecnie w takiejże samej szacie poetycznej cztery powyżej

przytoczone księgi Pisma św., treścią swą i układem nadające się przed innemi do opracowania wierszem, skoro same przez się do najpiękniejszych ustępów Pisma św. należą i najwięcej zawierają żywiołu poetyckiego. Te właśnie ustępy Pisma ś. do podniosłych i świętych uczuć nastrajające duszę, pełne prawd żywych zawsze i nigdy niezmiennych, nie były jeszcze w podobny sposób wierszem przetłómaczone. Mamy wprawdzie „Pieśni nad pieśniami" i „Kaznodzieję Salomona" pióra Kornela Ujejskiego, wszelako, choć może przewyższają polotem wyobraźni i barwnym językiem, jako też świetnością i gładkością zewnętrznej szaty poetycznej tłómaczenie niniejsze, nie dorównywają mu natomiast pod względem wierności tłómaczenia; są bowiem raczej parafrazą (niż tłómaczeniem) z języka francuzkiego lub niemieckiego. Niżej zaś, niewątpliwie, stoją od tłómaczenia Ks. Buczkowskiego pod względem czystości uczuć i ducha katolickiego. Szan. autor czerpał bowiem wprost z Wulgaty i starał się zawsze tak wiernym tekstowi pozostać, że nawet cierpi na tem często polot poetyczny, jak np. w trenach Jeremiasza. Pracę poetycką poprzedza obszerne, do 40 stronic obejmujące, objaśnienie i streszczenie wszystkich czterech ksiąg, przetłómaczonych wierszem, nadto znajdują się liczne objaśnienia rzeczowe i geograficzne, w odsyłaczach tuż pod tekstem umieszczonych. Jakkolwiek wszystkie ustępy tłomaczone są dość gładko, potoczyście, najlepiej przedstawia się księga Joba. Praca autora nosi też, co jej nie małą wartość nadaje, „imprimatur" Ord. Tarnowskiego (Przegl. katol. 1890, Nr. 35).

— Jasny i gruntowny wykład prawd wiary i moralności chrześciańskiej, napisał **Ks. Konstanty Gawroński.** Wydanie 5-te, uzupełnione przykładami. (Nakład OO. Misyonarzy) 1890.

Dwadzieścia lat temu, jak zmarł zacny kapłan świecki ś. p. Ks. Konstanty Gawroński. Pełen zaparcia siebie samego i bezinteresowności, kapłan ten, już wiekiem pochylony, przechodził wioski Galicyi, zaglądał pod strzechy wieśniacze, udawał się na pola i pastwiska i tam uczył katechizmu. Co tym sposobem przez tyle lat żywem słowem opowiadał, to sam przy schyłku swego żywota spisał — a owocem tej jego pracy jest dzieło powyżej przytoczone. W całej swej treści otrzymało ono już przy poprzednich wydaniach jak najzaszczytniejszą aprobatę i polecenie od Ks. Stefanowicza, arcybiskupa obrz. orm., jak również od Ordynaryatu metr. lwow. obrz. łać. i Ordynaryatu krakow. Autor w tem dziele wyłożył łatwym i zrozumiałym sposobem gruntowną i, ile objętość

dzieła pozwoliła, całkowitą naukę Kościoła św. tak, że w niej wiek młodociany zarówno jak i dojrzały korzystać może. Nie przestając na pobieżnem wyłuszczaniu prawd wiary, przytacza gruntowne powody na Piśmie ś. i nauce Kościoła oparte, dla których wierzyć i statecznie takowe wyznać każdy pod utratą zbawienia jest obowiązany. Dzieło to, w czterech wydaniach zupełnie wyczerpane, wydało ponownie Zgromadzenie OO. Misyonarzy na życzenie wielu osób, pragnących je posiadać. Dodano obecnie streszczenie Dekretu o Niepok. Poczęciu Najśw. Panny, tudzież o Nieomylności Papieża — o ile rozmiary dziełka na to pozwoliły. Dalej pomnożono całe dziełko przykładami, wyjętemi z dzieł autorów przez zwierzchność kościelną aprobowanych, jakiemi są z niemieckich: „Katechizm historyczny“ Ks. Jana Szmida i „Przykłady“ Ks. Mehlera, z łacińskich „Spicilegia“ Ks. J. I. Claus'a. Dla użytku wiernych, tudzież podania im sposobności do korzystania z tej książki, umieszczono w dodatku modlitwy poranne i wieczorne. (Przegląd katol. 1890, Nr. 35).

— Oczekiwane dzieło **Ks. Dr. Stanisława Pawlickiego** C. R.: „Historya filozofii greckiej“ ukazało się. Tom I opuścił prasę w tych dniach i kosztuje 3 złr. Skład główny w księgarni G. Gebethnera i Spki w Krakowie. Wlbne Duchowieństwo, które pragnęłoby nabyć tom ten pro quatuor intentionibus, zechce się zgłosić do *Ks. Wł. Marszałkiewicza* ze Zgrom. Zmartw. Pańskiego w Krakowie, ul. Łobzowska 8.

— Duchovni Pastir. S sodelovanjem vec duhovnov vreduje **Anton Krzic.** VII rocznik. 9 zeszyt. (Katol. księgarnia) Lubliany.

— Enchiridion ordinandorum seu liber in quo continentur: 1. Ritus integer Pontificalis Romani de Confimandis, de ordinibus conferendis, de Consecratione Electi in Episcopum; 2. Missa integra a Neo-Sacerdotibus celebranda; 3. Diversae preces Clericis et Sacerdotibus valde utiles. — I vol., 18° de 172 pages. Brosz. 1 fr., karton. 1,25 fr.

— **Groot:** Summa apologetica de ecclesia catholica ad mentem S. Thomae Aquitanis. 2 vols. Regensburg (Manz) 1890. Cena 10 Mk.

— **Bacuez, L.**: Das hl. Messopfer und der Priester. Mainz (Kirchheim) 1890. 8°, str. 398, VIII. 3,50 Mk.

— **Daisenberger,** Josef Alois: Früchte der Passionsbetrachtungen, vorgestellt in fünf Predigten. Regensburg (Manz). Cena 60 fen.

— Mariensagen von **Carola Freiin von Eynatten.** Broszur. 1,60 M., opraw. w płótno 2,50 M. (Huttler) Monachium.

— Blick in die Ewigkeit oder Ruhe der armen Seelen. Anleitung zum Gebete für die armen Seelen im Fegfeuer, sammt Mess-, Beicht-, Kommunion- und allen übrigen Gebeten nebst Kreuzweg, von **J. Försch,** Pfarrer der Diöcese Würzburg. Zweite Auflage. Mit oberhirtlicher Approbation. Passau. Verlag von Rudolf Abt. Cena za egz. opr. w płótno 1,65 Mk., w skórkę ze złoconym brzegiem 2,40 Mk, w szagrenową skórkę ze złoconym brzegiem 3 Mk. Do nabycia w księgarni J. B. Langiego w Gnieźnie.

— **Fugger,** Raimund Ludwig, Graf: Ludwig d'Orleans de la Motte, Bischof von Amiens. Mainz (Kirchheim) 1890. 8°, str. 102. 1 Mk.

— **Geiger,** Msgr. Herm.: Lydia. Ein Bild aus der Zeit des Kaisers Mark. Aurel. Regensburg. (Manz) 1891, 8°, str. 328. 3 Mk.

— Der katholische Seelsorger. Wissenschaftlich-prakt. Monatsschrift für den Clerus Deutschlands. Herausgeg. von Prof. **Dr. Heiner** und Prof. **Dr. Otten.** II. Jahrg. 9. Heft. Paderborn. (Ferd. Schöning). Cena za Rocznik 4 marki.

Inhalt: Christi Hirtenbild nach den Evangelien. Von Prof. Dr. Krieg. — Dritter Pastoralbrief über Beurteilung, Behandlung und Leitung von Konvertiten aus dem Protestantismus. Von Felix Fidelis. — Zur Geschichte des biblischen Geschichtsunterrichtes. VI. Die allmähliche Einführung des biblischen Geschichtsunterrichtes in den Schulen der katholischen Territorien Deutschlands. I. Teil. Von Seminardirektor Bürgel. — Die absolutio complicis. I. Von Prof. Dr. Heiner. — Kann der Bischof bei Verleihung eines Pfarrbenefiziums dem betreffenden Be-

werber die Zahlung einer jährlichen Pension an einen Dritten auflegen? I. Von Domkapitular Prof. Dr. Braun. — Bemerkungen über Rosenkranz und Rosenkranzbruderschaft Von P. Esser. — Der erste Beichtunterricht. Von Pfarrer Rogger. — Aphorismen über Seelsorger und Presse. I. Von Kaplan Hofmann. — Kongregations-Entscheidungen. — Anfragen. — Litterarische Übersicht.

— **Keller,** Dr. Josef Anton: 150 Rosenkranz-Geschichten zur Belebung des Vertrauens auf die mächtige Fürbitte der Rosenkranz-Königin. Mainz (Kirchheim) 1890, 8°, str. XV, 384. Cena 2,50 Mk.

— Der katholische Priester vor fünfzehnhundert Jahren. Priester und Priesterthum nach der Darstellung des heil. Hieronimus, gezeichnet von **Dr. Arthur König.** Breslau (Aderholz) 1890, str. 200.

Dziełko to zasłużonego na polu literackiem profesora wszechnicy wrocławskiej przedstawia zajmujący, a wierny obraz kapłana katolickiego, jakim być powinien według pojęcia św. Hieronima i jakim był wówczas w rzeczywistości. Obraz ten nie jest wymarzonym ideałem, nie jest zestawiony z wyników teoretycznych dedukcyj i rozwinięty w uczonych rozprawach, ale wprost z życia wzięty i dla tego tak zajmujący, bo stawia przed oczy ludzi ówczesnych, w prostych słowach, bez długich refleksyj, po mistrzowsku kreśla charaktery i tem samem odsłania zwierciadło swojego wieku. Wytrawny sąd, oparty na głębokiem doświadczeniu i niezmordowanem studyum, wzbudza w czytelniku podziw i to przekonanie, że pod względem ducha religijnego i praktycznych zasad życia owe czasy dla nas wzorem być powinny. W I części mówi ś. Hieronim o osobie kapłana. Autor skreśla czasy i stosunki, wśród których żył św. Hieronim; opisuje stosunki miasta Rzymu i położenie całego rzymskiego państwa, wspomina o ówczesnych Ojcach Kościoła, przedstawia niebezpieczeństwa, grożące wtenczas Kościołowi, zwalczane przez Klor, następnie przytacza zdania ś. Hieronima, odnoszące się do przygotowania się do stanu kapłańskiego, do wychowania i naukowego wykształcenia przyszłego kapłana, do studyum Pisma św., powołania, cnót kapłańskich, ascezy, zachowania czystości i celibatu, jako też pożycia i stosunków prywatnych kapłana; ostatecznie poświęca jeden rozdział życiu zakonnemu. W II części mówi o urzędzie kapłana, a mianowicie o Kościele, prymacie, kapłaństwie w ogólności, hierarchicznych stopniach, o urzędzie nauczycielskim, udzielaniu Sakramentów śś. i in-

nych czynnościach duszpasterskich; w końcu przedstawia śmierć i nagrodę kapłana. W dodatku całego dziełka są krótkie zdania św. Hieronima, które kapłani powinni mieć zapisane w sercu i pamięci. Do każdego rozdziału dodane są nadto w uwagach miejsca z dzieł ś. Hieronima, z których przytoczone słowa zostały wyjęte. (Bonus Pastor 1890, Nr. 16).

— **Lenzen,** Maria: Nekodas. Eine Erzählung aus der Zeit der Zerstörung Jerusalems. Regensburg (Manz) 1891. 8°, str. 388. Cena 3 Mk.

— **Nirschl,** Dr. Josef: Die Therapeuten. Mainz (Kirchheim) 1890, str. 56. 60 fen.

— Preces Missae prout a sacerdote recitantur. Originaltext der heil. Messe. Broszur. 50 fen., opr. w płótno 75 fen., opr. w skórę 1 Mk. (Huttler) Monachium.

— Die Historie von St. Quirinus. Aus Handschriften und Büchern erhoben, nacherzählt und mit Bildern versehen von **A. v. R.** (Huttler) Monachium.

— Taschenbuch für den kath. Clerus pro 1891. XIII. Jhrg. Cena 1,20 Mk.

— Zwölf Vorbereitungen und Danksagungen bei der hl. Communion. Aus den Schriften des hl. Franz von Sales, des ehrwürd. P. Udalvicus S. J., gesammelt von einem Priester des Cistercienserordens. Mainz (Kirchheim) 1890. 75 fen.

— Saint Vincent de Paul (19 juillet), d'après **Louis Abelly,** évêque de Rodez, 8°, de 210 pages, avec filets rouges, orné d'un portrait du saint et de nombreuses gravures dans le texte. 2 fr.

— Histoire de saint Bernard, abbé de Clairvaux (20 août), par M. l'abbé **G. Chevallier.** 2 vol., 8°. 12 fr.

— Méditationis Aout-Septembre. Vie publique de Notre-Seigneur Jésus-Christ. Fêtes et Retraites du mois. 1,50 fr.

— Entretiens sur la fréquente Communion par l'abbé **H. Pierre.** 1 vol. in 12°. Do nabycia w Paryżu u V. Palme'ego.

Na układ tego cennego dziełka trzy złożyły się rzeczy: 1) głębokie

przejęcie się autora nauką katolicką o Najśw. Sakramencie, 2) wielka jego wiedza teologiczna i 3) jego znajomość serca ludzkiego i potrzeb życia. Oto zarazem treść dziełka: Kilka uwag o Najśw. Eucharystyi w ogóle, następnie pobudki do częstej Komunii św., zbicie pozorów, odwodzących od tejże, wreszcie usposobienie potrzebne i skutki dobrej Komunii ś. W tych rozdziałkach autor rozsiał perły swej głębokiej wiary i wiedzy, stąd praca ta jest dobrym podręcznikiem dla kapłanów, tak do kazań odnośnych, jak i dla dyrekcyi dusz, a dla wiernych stanowi obfite źródło światła i zachęty do życia pobożnego. (Bonus Pastor 1890, Nr. 15).

— **Don Sarda y Salvany:** Le Mal social, Ses causes, ses remedes, mélanges et controverses sur les principales questions religieuses et sociales du temps présent. Tom premier: I. Le Mal social. — II. Caracteres de la lutte actuelle. — III. Le Liberalisme. — IV. Maçonisme et Catholicisme. — V. Le Mariage civil. — VI. Les mauvais journaux. — VII. Les écoles laiques. — VIII. Le secret de l'enseignement laique. — IX. Le trois mensonges de l'enseignement laique. Paris (P. Lethielleux), editeur. 10, rue Cassette 10.

Z umysłu podaliśmy tu pełny tytuł i treść tego dzieła, które nam wpadło w ręce w Belgii, bo chcieliśmy zwrócić na nie szczególną uwagę naszych uczonych, tak kapłanów, jak i świeckich, dla których nie są obojętnemi potrzeby czasu i ucisk Kościoła. Autor jego, dzielny publicysta, don Sarda, dyrektor pisma „Revue populaire" wychodzącego w Barcelonie, roztrząsa w niem złe grasujące w naszych czasach i kreśli jego niebezpieczeństwa. A że Pan Bóg uczynił narody uleczalnymi, i że tam, gdzie obfitowało przestępstwo, łaska więcej obfitowała, przeto odsłania autor to złe w jego źródle i podaje skuteczne na niego lekarstwo. To zaś złe rozbiera po szczególe, mianowicie w pojedyńczych indywiduach, w rodzinach, w stanie małżeńskim, w społeczeństwach, w szkole, w nieuczciwej prasie, w teatrze, w zabawach publicznych i t. p. i wywodzi jego powstanie z różnych źródeł. Zaprawdę, wielką przysługę społeczeństwu naszemu oddałby ten, ktoby to dzieło, tak aktualne, przełożył na język polski. (Bonus Pastor 1890, Nr. 17).

— Grégoire XVI et son pontificat, par M. le chanoine **Charles Sylvain.** 4 fr.

Rok założenia 1800. **J. B. PURGER,** Rok założenia 1800.

w Gröden (w Tyrolu),

poleca się Wielebnemu Duchowieństwu i Szanownym Dozorom kościelnym do wykonywania

ołtarzy kościelnych i domowych jako też i cyboryów

w każdym stylu i ma znaczną ilość fotografii we wielkim formacie do łaskawego przejrzenia. Dostarcza również **stacyi w płaskorzeźbie w ramach** (w każdym życzonym stylu), jako też **wielkie żłóbki** w rozmaitej wielkości i wzorach; szczególniej polecam Wieleb. Duchowieństwu **większe żłóbki kościelne**, które się stawia na ołtarze, a które powleczone są najdelikatniejszą strzyżką sukienną. — Kosztorysy **bezpłatne**, jednakże upraszam o **zwrot** wzorów i planów, w razie gdyby zamówienie nie miało przyjść do skutku. **Ręcząc za prawdziwe wykonanie w odnośnym stylu,** polecam się łaskawym względom.

Uwaga. Kosztorysy ołtarzy i t. d. mogę wtenczas dopiero podać, gdy mi rysunki lub wzory poprzednio nadesłane będą i czy kolorowanie i złocenie tylko w połowie czy też całkiem bogato ma być wykonnae. Do dokładnego obliczenia i podania ceny należy podać także jaknajszczegółowsze rozmiary. Z wielu rozmaitych świadectw, które w nagrodę otrzymałem, przytaczam tylko następujące:

Obrazy i figury ŚŚ. Pańskich są nietylko ozdobą kościołów katolickich, ale pobudzają wiernych do goręcszej modlitwy i podnoszą umysł i serce do Boga. Niżej podpisany Ordynaryat zamówił u **J. B. Purgera** w **Gröden** figurę ś. Jana Nepomucena dla kaplicy w Eudenbach następnie figurę Matki Boskiej Różańcowej ze statuetką ś. Dominika w klęczącej postawie. Figury te odznaczają się nader starannem wykonaniem i zalecają zaszczytnie wyroby Purgera.

Honnef nad Renem. **Ordynaryat Arcybiskupi w Aegidenburgu.**

Rzeźbione w drzewie,
w bogatej malaturze.
Wielkość figur (bez ramy)
50 cmtr., 65 cmtr.
ze 4 figur. fl. 550.—, fl. 750.—,
z 5 „ fl. 750.—, fl. 1000.—,
z 6 „ fl. 950.—, fl. 1200.—
Cena za całą drogę krzyżową.
Z dowolną odpłatą częściową.

Madony i figury świętych każdego imienia i podług wszelkich wzorów:

1 metr wysokie,	1,15 mtr.,	1,35 mtr.,	1,50 mtr.
fl. 50.—,	75.—,	100.—,	125.—,
1,65 mtr.,	1,80 mtr.,	2 metry.	
150.—,	175.—	2,25.	

Klęczące aniołki i cherubiny do cyboryów i grobów świętych:

50 cmtr.,	65 cmtr.,	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 mtr.
fl. 30.—,	60.—,	90.—,	140.—,	200.—,

za parę z posrebrzanemi i złoconemi skrzydłami.

Krzyże z Panem Jezusem bez podstawy, do zawieszania, dla szkół, na kazalnicę i t. d.

30,	40,	50,	60 cmtr.
fl. 4,50	6,75	10.—	15.— za jeden.

Tych samych wielkości z podstawą do ustawiania na ołtarze, katafalki i t. d.,

wysokie 30,	40,	50 cmtr.
fl. 6.—,	9.—,	12.— za jeden.

Ceny większych figur Pana Jezusa bez krzyża, do ustawienia na krzyżach misyjnych, na cmentarzach, kaplicach polowych i t. d.

wysokie 65 cmtr.	80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr.,	1,35 mtr.
fl. 10.—,	15.—,	25.—,	35.—,	50.—
1,50 mtr.,	1,65 mtr.,	1,25 mtr.		
75.—,	100.—,	180.—.		

Pan Jezus w leżącej postawie do grobów świętych

we wielkości 80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr.
fl. 25.—,	35.—,	50.—,
1,35 metr.,	1,50 metr.	
75.—,	100.—	

We wielkości
58, 65, 80 cmtr.
fl. 20.—, 25.—, 35.—,
z Jezusem na ręku
58, 65, 80 cmtr.
fl. 25.—, 30.—, 40.—

Figury Matki Boskiej Bolesnej z Panem Jezusem na łonie

we wielkości 80 cmtr.,	1 metr,	1,15 metr.,	1,35 metr.
fl. 75.—,	100.—,	150.—,	200.—

Figury na dzień zmartwychwstania Pańskiego mam zawsze na składzie w następujących wielkościach: 50 cmtr. po 15 fl., 58 cmtr. po 20 fl., 65 cmtr. po 25 fl., 80 cmtr. po 35 fl. za figurę zupełnie gotową.

Kolekcya żłóbkowa, powleczona najpiękniejszą strzyżką sukienną, obejmuje następujące figury: Dzieciątko Jezus, Pannę Maryą i Józefa, Aniołów w górze, trzech do pięciu pasterzy, Trzech Króli, trzech służących jako też wołu i osiołka, wielbłąda, kilka owiec i jagniąt. Zwyczajna wielkość figur wynosi 30 do 65 cmtr. Cena od 150 do 300 fl. za cały żłóbek i wyżej, stosownie do wielkości i liczby figur i czy ze stajenką lub bez niej.

Nakładem i drukiem J. B. Langiego w Gnieźnie.